

**UCHWAŁA NR VIII/42/19
RADY GMINY GOZDOWO**

z dnia 29 marca 2019 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2019-2023**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2019-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gozdowo.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ Dariusz Śmigielski

UZASADNIENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposoby realizacji zadań własnych gminy Gozdowo o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym proponuję przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Gminy Gozdowo.

*Załącznik do Uchwały nr VIII/42/19
Rady Gminy Gozdowo
z dnia 29 marca 2019 roku*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2019-2023**

Gozdowo 2019 rok

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWY PRAWNE.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

III. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GOZDOWO.

V. ADRESACI PROGRAMU.

VI. REALIZATORZY I WSPÓLREALIZATORZY?PARTNERZY.

VII. POZYTYWNE CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.

VIII. NEGATYWNE CZYNNIKI W REALIZACJI PROGRAMU.

IX. CELE PROGRAMU.

X. WDRAŻANIE PROGRAMU.

XI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

XII. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY.

XIII. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU.

ZAKOŃCZENIE

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrwających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno-przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastrocza wiele problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów-rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity z dnia 24 sierpnia 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z dnia 04 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137)
4. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030)
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506)
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450)
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161)
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodziny i opiekuńczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 950)
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987)

II.CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art.2pkt2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc** to: *„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt1 (członek rodziny-osoba najbliższa w rozumieniu art.115§11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r-Kodeks karny(Dz. U z 2018r poz.1987) , a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”*

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej , służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy, uważają , że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swymi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swojej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie.

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy. Według J. Merlibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się: *„każde działanie lub rażące zaniechanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”*.

Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny . Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi a agresorem na ich niekorzyść.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą ;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka; prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból-sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

- 1.Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
- 2.Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
- 3.Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
- 4.Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnienie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczenie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
przemoc ekonomiczna	niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

III. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policja
4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia
5. Placówki oświatowo-wychowawcze

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny **jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie :
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby,

co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie:

5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel **gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych**:

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

2) udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **funkcjonariusz Policji**:

1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy:

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby,

3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego:

5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadku niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa:

6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu

przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta-A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty:**

1) podejmuje działania, o których mowa w § 11pkt2 lit .a i c oraz pkt3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GOZDOWO.

Gmina Gozdowo jest położona w południowej części powiatu sierpeckiego, w rejonie oddziaływania społeczno - gospodarczego pobliskiego miasta Sierpca, a także miasta Płocka. Wieś Gozdowo znajduje się w odległości 15 km. od m. Sierpca i 25 km. od m. Płocka. Gmina Gozdowo od północy graniczy z gminą Sierpc, od wschodu z gminą Zawidz i Bielsk, od południa z gminą Stara Biała i Brudzeń Duży, od zachodu z gminą Mochowo.

Gmina Gozdowo jest terenem o dużych możliwościach dla lokalizacji przemysłu, co wynika z wysokiej towarowej produkcji rolniczej, dogodnego położenia i dobrego powiązania komunikacyjnego z miastami – Płockiem i Sierpcem, oraz znacznej siły roboczej w części wykwalifikowanej.

Rozwój Gospodarczy Gminy Gozdowo jest na średnim poziomie rozwoju gmin wiejskich województwa mazowieckiego, z tym, że należy zaznaczyć, iż w gminach wiejskich jest on znacznie niższy w porównaniu do miast.

W poniższych tabelach przedstawione są dane demograficzne dotyczące mieszkańców Gminy Gozdowo.

Tabela nr 1: Dane demograficzne- liczba osób zamieszkujących w Gminie Gozdowo (ujęto także osoby tymczasowo zameldowane)

Rok	2016	2017	2018
Kobiety	3033	3013	2993
Mężczyźni	3025	3021	3011
Ogółem	6058	6034	6004
W tym dzieci i młodzież do 18 roku życia	1680	1260	1266

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gozdowo

Tabela nr 2: Dane demograficzne - struktura porównawcza w wieku mieszkańców Gminy Gozdowo

Rok	2016	2017	2018
Ilość osób w wieku produkcyjnym	3774	3730	3693
Ilość osób w wieku poprodukcyjnym	1030	1044	1045

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gozdowo

Z analizy struktury demograficznej wynika, że w stosunku do lat 2016-2018 zmniejszyła się liczba osób zamieszkujących na terenie Gminy Gozdowo.

W strukturze demograficznej mieszkańców Gminy Gozdowo widać systematyczny proces starzenia się społeczeństwa. Liczba ludności w wieku produkcyjnym maleje, zaś w wieku poprodukcyjnym rośnie.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych w ramach programu działań niezbędne jest dokonywanie analizy problemów społecznych w gminie Gozdowo ze szczególnym uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Jednym z dominujących problemów społecznych na terenie gminy Gozdowo jest bezrobocie.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące zjawiska bezrobocia na terenie Gminy Gozdowo według Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu (tabela 3-4).

Tabela nr 3: Poziom bezrobocia w gminie Gozdowo

Rok	Ogółem	W tym kobiety	Z prawem do zasiłku(ogółem)	W tym kobiety
2016	408	247	62	32
2017	365	220	48	25
2018	332	208	56	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu

Tabela nr 4: Wybrane kategorie bezrobotnych w gminie Gozdowo

Rok	Bez kwalifikacji zawodowych	Bez doświadczenia zawodowego	Do 30-tego roku życia	Do 25 roku życia	Powyżej 50-tego roku życia	Długotrwale bezrobotni	Niepełnosprawni
2016	99	127	138	73	85	260	12
2017	83	106	121	62	84	257	13
2018	75	96	111	52	71	201	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu

Z analizy powyższych danych wynika, że w stosunku do lat 2016-2018 liczba osób bezrobotnych zmalała, największą liczbę osób bezrobotnych stanowią ludzie młodzi do 30-tego roku życia bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Bezrobocie niekorzystnie wpływa na poziom życia ludności na terenie Gminy Gozdowo. W odniesieniu do 31.12.2018r roku odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych w odniesieniu do lat ubiegłych. Stan bezrobocia na koniec 2018 roku w powiecie sierpeckim ukształtowała się na poziomie 16,2% i jest niższy o 2,0% w porównaniu do 30.11.2017r.

Oprócz kwestii bezrobocia w Gminie Gozdowo występują inne problemy społeczne, które w sposób pośredni lub bezpośredni rzutują na funkcjonowanie rodzin. W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie, wykorzystano dane w toku wykonywanej przez Zespół Interdyscyplinarny w Gozdowie.

Tabela nr 5: Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do zespołu Interdyscyplinarnego w Gozdowie(2015, 2016, 2017)

Liczba Niebieskich Kart		
2016	2017	2018
8	9	11

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań OPS w Gozdowie

Powyższa tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Gozdowie w poszczególnych latach. Z analizy wynika, że liczba niebieskich Kart nie wzrasta. Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gozdowo należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, niekiedy dzieci i osoby starsze, niepełnosprawne.

Zespół Interdyscyplinarny

W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele:

- Urzędu Gminy
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie
- Komendy Policji w Sierpcu
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu
- Oświaty na szczeblu gminnym
- Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gozdowie

Udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie podejmuje szereg działań wspierających, które kierowane są do rodzin przezwyciężających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego funkcjonowania, a co za tym idzie zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Mając na względzie dobro dziecka i rodziny w roku 2013 Ośrodek zatrudnił asystenta rodziny, który prowadzi prace z rodziną. Obecnie swoim działaniem asystent rodziny obejmuje 10 rodzin.

Biorąc pod uwagę skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gozdowo uzasadnione jest opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz

Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2019-2023 oraz wdrażanie działań zaplanowanych w nim do realizacji.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są:

- mieszkańcy Gminy Gozdowo ;
- osoby dotknięte przemocą w rodzinie;
- osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- świadkowie przemocy;
- profesjonaliści /osoby zaangażowane w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz instytucje/organizacje zajmujące się tym problemem.

VI. REALIZATORZY I WSPÓLREALIZATORZY?PARTNERZY

Realizatorami/partnerami programu są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie;
- Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie ;
- Sąd Rejonowy w Sierpcu;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu ;
- Prokuratura Rejonowa w Sierpcu;
- Urząd Gminy w Gozdowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu ;
- Organizacje pozarządowe z terenu gminy Gozdowo ;
- Placówki oświatowe(przedszkola, szkoły);
- Zespół Interdyscyplinarny

VII. POZYTYWNE CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

Do pozytywnych czynników umożliwiających realizację Programu należą:

- akty prawne regulujące system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie;
- dobra współpraca i przychylność władz samorządowych;
- realizowana procedura „Niebieskie Karty”
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i dzielnicowych;
- podnoszenie kwalifikacji i ciągłe doskonalenie zawodowe osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zaangażowanie osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- postrzeganie przemocy jako jednego z najważniejszych problemów społecznych;
- zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- silne więzi rodzinne.

VIII. NEGATYWNE CZYNNIKI W REALIZACJI PROGRAMU

Do negatywnych czynników utrudniających realizację Programu należą:

- występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich
- nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie
- występowanie w rodzinach patologii(m. in. alkoholizm i przestępczość);
- rozpad więzi rodzinnych;
- ubóstwo;

- niski poziom wiedzy społecznej n t. możliwości korzystania z pomocy;
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów;
- bierność świadków przemocy w rodzinie(rodzina, środowisko sąsiedzkie);
- niska skuteczność oddziaływań terapeutycznych wobec osób uzależnionych;
- niewystarczająca skuteczność oddziaływań interwencyjno - motywacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
- brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy;
- niewystarczająca skuteczność działań związanych z ochroną osób doznających przemocy;
- niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz placówek leczenia odwykowego(słaby przepływ informacji-czynnik ludzki, niedopracowane procedury);
- problem wypalenia zawodowego osób/służb realizujących zadania związane z przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- brak wystarczających środków finansowych na funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych .

IX. CELE PROGRAMU

Cel główny to: przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Gozdowo.

Cel główny jest realizowany poprzez *cele szczegółowe*:

1. Interdyscyplinarną współpracę służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”.
2. Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno -interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
4. Podniesienie skuteczności działań służb świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy.
6. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Gozdowo wobec zjawiska przemocy.
7. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

X. WDRAŻANIE PROGRAMU

Działania :

- powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; izolowanie osób doznających przemocy w rodzinie;
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne ,prawne, medyczne oraz socjalne;
- współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;
- monitorowanie sytuacji rodzin uwikłanych w przemoc;
- praca socjalna;
- prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych uświadamiających zagrożenia płynących z przemocy;
- organizowanie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w celu podniesienia służb podejmujących działania na rzecz rodzin

uwikłanych w przemoc w celu wymiany doświadczeń;

- upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności;

XI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany będzie na terenie Gminy Gozdowo w latach 2019-2023.

Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XII. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 planuje się osiągnąć następujące efekty:

1. Ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy w rodzinie, jak dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawno - moralnych przemocy w rodzinie.
5. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
6. Nabycie przez rodziców wiedzy i umiejętności na temat właściwych ról i postaw.
7. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Gozdowo wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

XIII. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w latach 2019-2023 są środki finansowe z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 2137) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz.1390).

ZAKOŃCZENIE

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzone badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nie rzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości ofiary do bezpieczeństwa, do niepodawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielalo wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Na skutek sprzeciwu społecznej dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, co raz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwieszające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do coraz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.